

Τα όρια του G20

Κρητικές

Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΗ

Προ δεκαετίας, στο Σιάτλ, ηγέτες απ' όλον τον κόσμο συζητούσαν στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) την απελευθέρωση του εμπορίου, βέβαιοι για το αλάθητο των δυνάμεων της αγοράς. Η συνάντηση οδηγήθηκε σε ναυάγιο, το Σιάτλ υπέστη καταστροφές ύψους περίπου 5 εκατ. δολ. από τους διαδηλωτές. Την Πέμπτη, το Λονδίνο γλίτωσε, όταν οι ηγέτες των 20 χωρών με το 80% του παγκόσμιου πλούτου συζητούσαν για την κρίση που προκάλεσε η ελευθερία των δυνάμεων της αγοράς και αν και πώς μπορεί να ασκηθεί εποπτεία σε αυτές τις δυνάμεις. Είναι μια, κάποια, αλλαγή.

Τι προσδοκίες δημιούργησε η συμφωνία; Πολλοί αισιοδοξούν ότι η συμφωνία μπορεί να ανακόψει το φρενήρες σπινάλ της κρί-

Αυτή η αρχιτεκτονική του συστήματος έφτασε στα όρια, αλλά οι «20» δεν το κατανοούν.

σης και να περιορίσει το βάθος της, έστω χωρίς να αποτρέψει την ίδια την ύφεση. Αυτή παραμένει εδώ: Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας προβλέπει ότι οι άνεργοι θα είναι 50 εκατ. φέτος (από 14 πέρυσι). Η Παγκόσμια Τράπεζα επιμένει ότι οι απελπιστικά φτωχοί (που αυξήθηκαν 100 εκατ. πέρυσι και έφτασαν τα 2 δισ.) θα αυξηθούν σε 46 εκατ. φέτος. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, ότι θα μειωθεί το παγκόσμιο εμπόριο 9%.

Στις 3.070 λέξεις του κοινού ανακοινωθέντος επαναλαμβάνεται 90 φορές η λέξη «εμείς». Αυτό υποδηλώνει την πρόθεση να εμφανιστούν οι «20» στο ίδιο χαρακώμα, απέναντι στην κρίση. Υποκρύπτει μια αδυναμία: Ουδείς ανέλαβε κάποια συγκεκριμένη υποχρέωση. Η έλλειψη είναι σημαντική, εκτός των άλλων διότι η υλοποίηση των ευχών για αντικυκλική πολιτική επαφίεται στο κάθε κράτος. Οι κεντρικές τράπεζες έχουν περίπου μηδενίσει τα

επιτόκιά τους, τον λόγο έχει η δημοσιονομική πολιτική. Κι εδώ, προς το παρόν, η διάσταση είναι μεγάλη: ΗΠΑ, Βρετανία, Κίνα, Ιαπωνία ασκούν επεκτατική πολιτική, οι άλλοι όχι. Καθείς και ο δρόμος του - αυτό, η σύνοδος δεν το άλλαξε.

Σημαντική απόφαση είναι η αύξηση των δανειών προς τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες κατά 500 δισ. δολάρια, μέσω του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ). Πρώτο ερώτημα είναι αν και πώς θα γίνει πράξη. Τα μισά (250 δισ.) αναμένεται να αντληθούν μέσω έκδοσης νέων δικαιωμάτων, που συνδέονται με ψήφους στο ΔΝΤ. Το αγκάθι είναι η διανομή των δικαιωμάτων. Θα δεχτούν οι ισχυροί να περιοριστεί η κυριαρχία τους υπέρ των «νέων», η Ευρώπη να αποδυναμωθεί υπέρ της Κίνας; Δεύτερον: Στο παρελθόν, μεγάλο μέρος των δανειών του ΔΝΤ κατέληγε σε ελβετικές τράπεζες με τη μορφή ιδιωτικών καταθέσεων. Θα υπάρξει, τώρα, μέριμνα ώστε να φτάσουν στον τελικό προορισμό τους;

Επιπλέον, η απουσία συζήτησης για το διεθνές αποθεματικό νόμισμα και οι υπόνοιες για υπόγειο προστατευτισμό (παρα τις αντίθετες διακηρύξεις) προβληματίζουν.

Και μια βεβαιότητα: Η συμφωνία δεν αλλάζει την αρχιτεκτονική της διεθνούς οικονομίας. Παγκοσμίως, όταν σπασε η κρίση τον Σεπτέμβριο 2008, το ενεργητικό των τραπεζών ήταν 160 τρισ. (τριπλάσιο από το παγκόσμιο ΑΕΠ) και η αξία των παραγώγων 640 τρισ. δολάρια (14 φορές το παγκόσμιο ΑΕΠ). Η αναστροφή της επέκτασης, αναπόφευκτη λόγω κρίσης, είναι προσωρινή, η πορεία προς την έκρηξη είναι πάγια. Αυτή η αρχιτεκτονική του συστήματος έφτασε στα όρια, αλλά οι «20» δεν το κατανοούν. Αρκέστηκαν να λειάνουν τις γωνίες. Δηλαδή, να επιδιώξουν την επιβολή λιγότερης αδιαφάνειας. Θα αποδειχθεί ότι αυτό δεν είναι αρκετό.

kkallitsis@kathimerini.gr